

DRWECA

z dodatkami: „Oplekun Młodzieży“, „Dodatek powieściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drweca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przepłata wynosi dla abonamentów 1.— zł z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przejmujcie się ogłoszenia do wszystkich gazet. Adres telogr.: „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 5 groszy, na stronie 3-linowej 25 groszy, w tekście na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy. Numer telefonu Nowe Miasto 2.

Redakcja wydawnictwa „Drweca“ Sp. z o.o. w Nowe Miasto Pomorskie.

Redaktor: Maria Bogusławska w Nowe Miasto Pomorskie.

Nr. 39

Nowe Miasto-Pomorze, Wtorek dnia 31 marca 1925.

Rok V

Nigdy nieuglaskany podstępny wróg.

Wobec słabych bezwzględny i tylko siłę uznający, a wobec silniejszych pokorny i pelen fałszu — oto są główne cechy naszego sąsiada niemieckiego. Takim był on zawsze, odkąd tylko zaczęliśmy się z nim stykać w historii i takim też pozostał do dnia dzisiejszego.

Buta niemiecka zapewne nie miałaby dzisiaj granic i Europa w całej pełni dopiero poznałaby, co to jest bezwzględność pruska, gdyby Niemcy byli wygrały wojnę. Ale ponieważ losy zrzędyły inaczej, więc mamy przed oczami odwrotną stronę medalu.

Niemcy są pokorne, a tą pokorą oraz fałszem i podstępem starają się złagodzić dla siebie skutki przegranej wojny.

Obecnie też dowiadujemy się w toku dyskusji nad niemieckim paktem gwarancyjnym z prasy zagranicznej, jakimi to podstępem drogami dyplomacja niemiecka starała się przygotować Europę na pozbawienie nas specjalnie Pomorza i dostępu do Bałtyku. W tej propagandzie nawet Francja nie została pominięta, jakkolwiek oczywiście inne metody stosowano wobec tej naszej sojuszniczki, a inne wobec Anglii.

Na tę ostatnią usiłuje się wpłynąć przedewszystkiem argumentami gospodarczymi, które już tak skutecznie się były przyczyniły do zjednania Niemcom jej poparcia dla pozbycia się wojsk francuskich z Zagłębia Rahnry. Na wszelkie sposoby wmawia się Anglii, że takiego stanu, jaki został wytworzony na Wschodzie, Niemcy nie będą mogły znieść ze względów gospodarczych i że dopóki taki stan będzie istniał, nie może być mowy o rzeczywistym pokoju. A przecież Polsce rzekomo Pomorze nie jest wcale potrzebne ani port własny, bo Czechosłowacja również go nie ma i może istnieć.

Powyższy argument niewątpliwie ma zarazem oddziaływać na rząd czeski i jego przedstawiciela w Lidze Narodów, godząc w miłość własną Czechów, od których Polska jakoby chciała być czemś więcej przez posiadanie własnego portu.

Natomiast we Francji używa się innej metody. Tam rozmaici nieoficjalni przedstawiciele niemieccy, wybitni działacze polityczni lub ekonomiści, w swych rozmowach na temat Gdańska i t. zw. korytarza pomorskiego starają się wzbudzić w kołach francuskich mniemanie, że Polacy sami nie bardzo wierzą w możliwość zatrzymania na stałe Pomorza dla siebie. Każdego rozsądniejszego Polaka rzekomo przekonuje o tem rzut oka na mapę, a zatem rewizja tutaj granicy polskiej nie byłaby wcale rzeczą niemożliwą.

Jak dalece zaś, takie zabiegi odnoszą skutek u naszych przyjaciół francuskich, wprowadzając zamęt w ich zapatrywania na te sprawy, o tem świadczy list jednego z publicystów polskich w Paryżu, którego wręcz zapytywano z niepokojem o to, czy rzeczywiście byłibyśmy skłonni do takiej ugody z Niemcami!

O tem wszystkiem, jak gdyby nic nie wiedzieli nasze Ministerstwo spraw Zagranicznych, które nic nie czyniło, ażeby przeciwdziałać tym podstępny zabiegom niemieckim. P. Skrzyński, jak nie potrafił swego czasu zareagować na bezczelne wystąpienie premiera Mac Donalda, gdy ten w Genewie śmiało podać w wątpliwość granice Polski, lecz zbyt je kwaśnym uśmiechem — tak samo śnać nie doceniał taktyki niemieckiej. Takie jego zachowanie się podpadło nawet politykom francuskim i poniekąd musiało co do nas wzbudzić u nich pewne wahania, które dopiero teraz przez stanowcze wystąpienie Sejmu naszego zostały chyba usunięte.

Ale tak dalej być nie może! Musimy wymagać od naszego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, żeby nie lekceważyło sobie propagandy niemieckiej w przyszłości, którą przeciwnie należy nie tylko zwalczać, ale jej również przeciwdziałać własną metodą.

Czyż bowiem nie mamy dosyć własnych pretensji z którymi głośno przed całym światem możemy się zgłaszać pod adresem Niemiec? Czyż nie powinniśmy im za rozmaite kwestje gdańskie i mniejszościowe dogadzać również takimi kwestjami o Warmię lub Ma-

zury, Śląsk Opolski i Łużyce! Rada Ligi Narodów byłaby nam pewnie wdzięczna za taki materiał i nie potrzebowałyby się tylko nami zajmować.

Skromność nasza i delikatność dotychczasowa, jak widzimy, wcale nie popłaca, a nawet nie znajduje u nikogo uznania. Nas traktuje się widocznie z tego punktu widzenia, że ponieważ nie występujemy z żadnymi pretensjami, więc śnać jesteśmy zadowoleni, a kto wie nawet, czy nie otrzymaliśmy za wiele. I Niemcy starają się z tego mniemania zrzęcznie skorzystać.

Tej skromności i delikatności w interesach naszych musimy się koniecznie wyzbycić i to nie ociągając się zbyt długo. Wszystko bowiem wskazuje na to, że jeszcze nieraz będziemy musieli odierać ataki niemieckie na nasze ziemie, a nawet już teraz mówić się o tem, że owe podstępne propozycje, które wywołały tę całą rozprawę, nie są bynajmniej już odrzucone — tylko odroczone i mają być przed jesienną sesją Rady Ligi Narodów jeszcze raz przedmiotem rozważań.

A więc tem pilniej trzeba czas ten wyzyskać!

Socjaliści ogłaszają na Pomorzu strajk rolny.

Warszawa, 28 3. Premier Grabski przyjął wczoraj delegację P. P. R., która zakomunikowała mu o strajku robotników rolnych, który zostanie rozpoczęty w poniedziałek rano. Socjaliści żądali od premiera aby policja zachowała wobec strajkujących bierne stanowisko nie

powodując żadnych represyj. Grabski odpowiedział, że jeżeli strajk odbywać się będzie spokojnie i jeżeli żywy inwentarz będzie obsługiwany, to policja nie będzie miała żadnego powodu do represji przeciwko strajkującym.

Rekolekcje poselskie.

Warszawa, 28. 3. (Tel. Śl. Pom.) Dnia 24, 25 i 26 bm. w kaplicy „Przytulisko“ odbyły się rekolekcje dla panów posłów i senatorów. Rekolekcje prowadził ks. arcyb. Teodorowicz. W wielkim skupieniu blisko 80 posłów z rozmaitych klubów i dzielnic, mimo wytężonej pracy w komisjach, oraz plenum, przypadających w owe dni, wysłuchało w godzinach wieczornych głębokich nauk znakomitego konferencjonisty i subtelnego znawcy duszy ludzkiej ks. arcyb. Teodorowicza. Na trzeciej konferencji ks. arcyb. Teodorowicz na wzór

Skargi mówił o powołaniu, zadaniach i odpowiedzialności posła, oraz o potrzebie udziału w pracy poselskiej ludzi o wysokim poziomie moralnym. Dnia 26 wieczorem odbyła się spowiedź, a 27 z rana ks. Adam Wyřebowski odprawił mszę św. na intencję rekolektantów i udzielił Komunii św. Rekolekcje wywarły silne wrażenie u uczestników i przyczyniły się nie tylko do pogłębienia życia religijnego, lecz i do tem większego zespolenia wysiłków posłów w pracy nad odrodzeniem narodu.

Zuchwale żądanie „Wyzwoleńców“.

Warszawa, 28. 3. Na wczorajszym posiedzeniu sejmowym wpłynął wniosek nagły z „Wyzwoleńców“ o rozwiązanie sejmku z dniem 6 września i rozpisanie nowych

wyborów. Wniosek ten nie ma żadnych szans uchwalenia.

Benesz przybywa do Warszawy.

Praga, 27. 3. Radjostacja praska donosi, że Benesz w ciągu bieżącego tygodnia udzielił ma w komisjach parlamentarnych szeregu wyjaśnień w aktualnych sprawach międzynarodowych. Uda się następnie do Warszawy celem podpisania traktatu handlowego, który przedstawiony zostanie parlamentowi w kwietniu. „Bo-

hemia“ dowiadują się z Warszawy, że okazja ta zostanie wykorzystana celem podjęcia rokowań politycznych zmierzających do zbliżenia z Czechosłowacją. Dziennik dodaje, że w danej chwili właśnie sprawa paktu gwarancyjnego uwydatniła wspólne dla obu państw niebezpieczeństwo niemieckie.

Rozbrojenie Niemiec.

Paryż, 27 3. Według „Echo de Paris“ marszałek Foch przedstawił wczoraj komisji kontrolnej projekt kwestjonariusza, który dotyczy rozbrojenia Niemiec. Komisja ma udzielić odpowiedzi na pytanie zawarte w

kwestjonariuszu i między innymi komisja ma zdecydować, jakie żądanie Niemcy powinny wypełnić zanim nastąpi opróżnienie strefy kolońskiej. Nadeszła więc chwila poważnego zajęcia się sprawą rozbrojenia Niemiec.

Jugosławia zrywa z Moskwą.

Białogród, 27 3. Poseł Paweł Radicz wygłosił dziś w skupczynie oczekiwanej z wielkim napięciem 3-godzinna mowę, w której przedstawił wytyczne polityki chorwackiej partji chłopskiej.

W końcu mówca odczytał w imieniu całego stronnictwa, a więc także w imieniu posła Stefana Radicza oświadczenie, w którym partja Radicza uznaje państwo ugosłowiańskie za jednolitą i niepodzielną monarchję ipod dynastją Karageoryczewiczów. Od tej chwili zrywa

partja wszelkie stosunki z moskiewską międzynarodówką chłopską, które istniały tylko pod względem duchowym. Stronnictwo Radicza stoi na gruncie obecnej konstytucji i dążyć będzie do jej rewizyj środkami łagodnymi. Uznaje ono jednolitość narodową Serbów, Chorwatów i Słoweńców za ideał, do którego wszystkie dążyć muszą stronnictwa.

Rząd zastanawia się obecnie nad rewizją uchwały co do unieważnienia mandatów partji Radicza.

Trocki uciekł z pod opieki rządu sowieckiego.

„Daily Express“ donosi z Moskwy, że w kołach politycznych rządu sowieckiego wywołało wielkie zaniepokojenie nagłe zniknięcie Trockiego z jego willi na Kaukazie. Trockiego znikł bez śladu a wraz z nim dwóch towarzyszy wygnania znakomych wojskowych

czzerwonej armji. Stalin wydał rozkaz czerezwyczajne i władzom wyśledzenia obecnego miejsca pobytu Trockiego i jego towarzyszy. Rozkaz ten ma być wykonany za wszelką cenę.

XII Międzynarodowy Kongres Rolniczy w Warszawie.

Prace przygotowawcze dla Kongresu, który się ma odbyć w czasie od 21 do 24 czerwca, postępują rażno naprzód. Zjednano przeszło stu referatów do poszczególnych zagadnień, w tem większość cudzoziemców (z 16 krajów), zaproszonych bądź wprost przez Komitet Organizacyjny, bądź przez pośrednictwo Międzynarodowej Komisji Rolniczej w Paryżu. Należy oczekiwać, że znakomita większość referatów będzie wygłoszona w języku francuskim. Dla ułatwienia wszakże udziału w pracach Kongresu tym referatom cudzoziemskim, którzy nie władają swobodnie francuzczyzną, Komitet Organizacyjny zdecydował się ostatnio wprowadzić jako trzeci język dla referatów i dyskusji w sekcjach Kongresu — język angielski. Ułatwi to pozyskanie udziału w Kongresie Warszawskim przedstawicieli świata anglo-saskiego, częściowo także referentów z krajów skandynawskich, Holandji i innych. Licznie zapowiada się dotąd udział Francuzów, Belgów, Czechów i Węgrów. W tych krajach, jak również w Danji, Holandji, Hiszpanji, Szwajcarii, Włoszech, Jugosławii utworzono specjalne krajowe komitety propagandy Kongresu Warszawskiego. W ostatniej chwili otrzymaliśmy wiadomość, że Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych A. P., po przyjęciu przez rząd amerykański urzędowego zaproszenia polskiego na Kongres Warszawski i wyznaczeniu trzech oficjalnych delegatów — zapowiedział udział w Kongresie referentów amerykańskich i wysłanie, poza delegatami urzędowymi, rzeczoznawców.

Komitet Organizacyjny nie ma już dzisiaj wątpliwości, że program, ustalony dla prac Kongresu w jesieni r. ub., zostanie pomyślnie i w całości wypełniony. Jak donosiliśmy w poprzednim komunikacie, Międzynarod. Komisja Roln. zażądała, aby w programie tym zostały starannie dobrane tematy żywotne, o niewątpliwiej aktualności, choć ograniczone w liczbie. Temu Komitet Organizacyjny uczynił zadość i spodziewa się, że zapewni to ożywione i wyczerpujące dyskusje w poszczególnych sekcjach Kongresu, a doprowadzi także do powzięcia przez Kongres uchwał o realnym, praktycznym znaczeniu. Każde zagadnienie będzie też oświetlone wszechstronnie przez paru referentów.

W Sekcji Ekonomiki Rolniczej wysunięto na czoło takie tematy: wpływ ustroju rolnego na politykę rolniczą państw; wpływ wielkości gospodarstwa na intensywność użycia kapitału i pracy w rolnictwie; znaczenie wielkich a małych warsztatów rolnych w międzynarodowych stosunkach handlowych; organizacja międzynarodowego kredytu rolniczego; kryzys powojenny w rolnictwie; imigracja i emigracja rąk roboczych w rolnictwie; ulepszenie metod pracy w rolnictwie.

W Sekcji Produkcji Roślinnej traktowane będą m. in. kwestja zastosowania silników; znaczenie tubinu; standaryzacja produktów; ekonomiczne stosowanie nawozów fosforowych; nowe zadania i środki walki z posuchą (z pokazem polskiego systemu instalacji deszczownianych).

W Sekcji Produkcji Zwierzęcej omawiane być mają m. in. znaczenie ras krajowych; nowe poglądy na wartość odżywczą pasz i ujednostajnienie ich oceny, zwłaszcza w związku z kontrolą mleczności; dalej wartość różnych ras koni na podstawie doświadczeń wielkiej wojny; współczesna hodowla ryb w stawach (z pokazem polskich metod hodowli).

Poza tem w obu ostatnio wymienionych sekcjach traktowana będzie kwestja międzynarodowej organizacji walki z chorobami roślin wzgl. zwierząt, pod kątem widzenia jej praktycznego wykonania.

W Sekcji Przemysłów Rolniczych poruszone zostaną trzy kapitalne zagadnienia: rozwój przemysłów rolniczych ku formom wielkiego przemysłu fabrycznego wobec interesów produkcji rolnej, organizacja przemysłów rolniczych przez drobną własność, oraz kryzys cukrownictwa buraczanego.

W Sekcji Naukowej wreszcie, w podziale doświadczalnictwa rolniczego, poruszone zostaną m. in.: potrzeba porozumienia międzynarodowego w doświadczalnictwie; rola instytutów badawczych rolniczych; doświadczenia zbiorowe wieloletnie; organizacja doświadczalnictwa zootechnicznego; ujednostajnienie metod badania nawozów i nasion. Podział nauczania rolnictwa zawiera w swym programie metody szerzenia wiedzy rolnej wśród szerokich mas producentów rolnych (z szeregiem punktów szczególnych), pytanie jak przystosować wyższe uczelnie rolnicze do przemian zachodzących w ustroju rolnym oraz organizację praktyk rolniczych.

Komitet Organizacyjny zamierza, dla zapewnienia Kongresowi należytego powodzenia pod względem liczebności uczestnictwa, zwłaszcza ze strony cudzoziemców, — rozesłać niebawem odpowiedni komunikat prasie zawodowej wszystkich krajów, wchodzących w skład Międzynarodowej Komisji Rolniczej, jak również rozesłać osobne zaproszenia do głównych instytucji i organizacji rolniczych w tych krajach. Do komunikatu oraz zaproszeń będzie dołączony ilustrowany program wycieczek, które nastąpią po Kongresie, a które potrwać od 25 do 29 czerwca. Wszystkie wycieczki, których będzie 7, zakończą się zjazdem ich uczestników w Krakowie, celem wymiany wrażeń, a co za tem idzie, celem osiągnięcia, by uczestnicy wycieczek, którymi będą wyłącznie bodaj cudzoziemcy, opuścili Polskę pod wrażeniem pewnej jednolitości zebranych obserwacji.

Marzec 1925 r.

Komitet Organizacyjny.

W sprawie hodowli koni.

W zrozumieniu ważności dla armji rozwoju hodowli krajowej wydało Ministerstwo S. W. rozkaz obniżenia warunków i wymagań, jakim winien odpowiadać koń remontowy do minimum. Jakkolwiek M-stwo S. W. zawsze z całą chęcią i wszystkimi możliwymi środkami będzie popierało hodowlę krajową musi mieć w pierwszym rzędzie na uwadze główny cel tj. gotowość bojową armji. Przed tym celem wszystkie inne muszą ustąpić. Konie przedstawione komisji remontowej winny być szlachetne, suche, kościste, proporcjonalnie szerokie, o swobodnych ruchach i bez wad, które powodują zmniejszenie ich wartości użytkowej. Defekty nieszkodliwe jak np. lekka podstawa francuska, nie wielki zajączek, bardzo drobne nakostniaki oddalone od ścięgna nie będą kwestjonowane. Obwód klatki piersiowej i pod kolanem nie będzie obwiązywał. Przewodniczący komisji remontowej będzie się kierował ogólną proporcją budowy ciała konia dającą rękojmię zdolności do służby wojskowej. Wzrost dla konia w wieku od 4—6 lat wymagany jest od 150 cm. do 160 cm. miary stojącej. Miarę liczy się bez podków. Wzrost dla koni 3 letnich o bardzo dobrym grzbiecie, dobrymi ruchami może być obniżony w wypadkach o ile rokuja osiągnięcie miary 150 cm. i posiadają wybitnie typ konia wierzchowego. Koni trzyletnich pozwoliło M-stwo zakupić w roku 1925 maximum 1500 i tylko materiał zupełnie dobry. Ta cyfra jest uzależniona od ilości, jaką mogą w swych ubikacjach pomieścić trzy zapasy młodych koni. Ponadto, zakupując większą ilość trzyletlatków stan liczbowy koni w oddziałach linjowych byłby obniżony znacznie, gdyż tych przez rok jeszcze nie mogą użyć do uzupełnienia stanu koni w armji. Konie będą nabywane wszystkich maści i odcieni, prócz srokatych i kurtuzowanych. Komisja kupować będzie tylko wałachy i klacze. Klacze żrebne nabywane nie będą. Zakupywanie klaczy żrebnych jest połączone ze szkodą dla hodowli, gdyż żrebięta przeważnie marnują się. Klacze żrebne w wojsku nie mogą być używane do pracy, a ponadto przeważnie wskutek poronień chorują. Byłoby bardzo korzystnie, gdyby hodowcy zechcieli swe konie perjodycznie maleinizować i odnośnie zaświadczenia przedstawić komisji remontowej. Cena uzależniona będzie od kategorii, zalet, szlachetności i zwrostu i będzie wynosić mniejwięcej 550—1200 zł bez dodatku hodowlanego.

Za konie urodzone w stadzie sprzedających dolicza się 10% ceny kupna jako dodatek hodowlany.

Dodatek ten przyznaje się też za konie, które zostały przez hodowców, (jako żrebacki w roku urodzenia) zakupione i odchowane.

Powyższe dodatki będą wypłacone jedynie na podstawie rodowodów lub świadectw potwierdzonych przez Tow. hod. konia lub przez Zarząd Stadnin Państwowych.

Wyplaty za zakupione konie na targach remontowych będą się odbywały gotówką. W celu wytworzenia większej rywalizacji w hodowli koni typów wojskowych ustaliło M-nisterstwo corocznie przyznanie świadectw na medale brązowe dla hodowców, którzy dostarczą w ciągu jednego roku do wojska najmniej 6 koni własnego chowu, na medale srebrne za 12 koni na tych samych warunkach. Hodowcy zaś, którzy położą specjalne zasługi w sprawie hodowli koni dla potrzeb armji, otrzymują świadectwa na medale złote.

Terminy jesiennych targów opublikujemy później. Bliższych informacyj co do targów remontowych udziela Wydział Hodowlany Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu telefon Nr. 468. Pomorska Izba Rolnicza.

Wiosenne targi remontowe w roku 1925.

Tegoroczne wiosenne targi na Pomorzu odbędą się jak następuje:

Wponiedz., dn. 27 kwiet. o godz. 12 przedpoł.	w Toruniu
" wtorek, " 28 " " 9	w Kowalewie
" środe, " 29 " " 12	w Brodniczy
" czwartek, " 30 " " 9	w Nowemmieście
" wtorek, " 12 maja " 15	w Chelmie
" środe, " 13 " " 14	w Terespolu
" czwartek, " 14 " " 8	w Gostyczynie
" piątek, " 15 " " 14	w Sępólnie
" sobote, " 16 " " 10	w Chojnicach
" wtorek, " 2 czerwca " 15	w Gnieźnie
" środe, " 3 " " 11	w Smętowie
" czwartek, " 4 " " 9	w Starogardzie
" piątek, " 5 " " 9	w Straszewach
" poniedz. " 15 " " 9	w Kartuzach
" wtorek, " 16 " " 9	w Wejherowie
" środe, " 17 " " 9	w Pucku
" czwartek, " 25 " " 10	w Grudziądzu
" czwartek, " 25 " " 15	popoł. w Dragaszu
" piątek, " 26 " " 15	w Melnie
" sobote, " 27 " " 10	przedpołud. w Jabłotnowie.

Prócz tego ma się odbyć targ remontowy w Biskupcu Pomorskim i Działdowie, co do terminów to podamy je później.

Komisja będzie kupować konie wierzchowe, konie do artylerji lekkiej i artylerji ciężkiej w wieku od 3—6 lat. Hodowcy chcący sprzedać swe konie przed targami lub w międzyczasie, muszą po porozumieniu się między sobą dostawić przynajmniej po 5 koni naraz i to w jednym miejscu i wtedy dopiero mają prawo zaprosić komisję remontową celem obejrzenia koni. Trudności finansowe uniemożliwiają na wyjazd komisji remontowej kilkakrotnie w jedno i to samo miejsce. O ileby konie, nieodpowiadające komisji względem kondycji i rozwoju ciała odrzucone narazie mogły być dla tych koni wyznaczone terminy późniejsze.

Wiadomości z kraju i z miasta.

Nowemiasto, dnia 30 marca 1925 r.

Kalendarzyk. 30 marca. Poniedziałek, Kwiryna męcz. 31 marca. Wtorek, Balbiny p., Amosa pror. Wschód słońca g. 5—42 m. Zachód słońca g. 6 m. 24 Wschód księżycy g. 8—56 m. Zach. księżycy g. m.

† Ś. p. Hipolit Rogacki.

W sobotę, dnia 28 b. m. o godzinie czwartej rano rozstał się ze światem, zasnąwszy w Bogu — opatrzony Sakramentami św. w 71 roku życia ś. p. Hipolit Rogacki — ogólnie znany jako dobry i zasłużony polak i katolik — brat ks. kanonika Rogackiego z Pełplina a ojciec tak przedwcześnie zgasłego w naszym mieście przed czterema laty a nieodżałowanego sędziego Ludwika Rogackiego.

Stroskaney Rodzinie na tej drodze ślemy nasze serdeczne współczucie.

Niech odpoczywa w pokoju!

Redakcja.

Rzecz kwalifikująca się do napiętnowania.

Na zebraniu Rozwoju w dniu wczorajszym odstąpiono burzający fakt, a mianowicie, że obywatel naszego miasta, p. Mościcki odnajął w domu swym mieszkanię, żydowl który podstępem dostał się do naszego miasta. Czemu p. M. spełnił ten czyn nieobywatelski? Toć nie mógł mieć obawy, aby przy obecnej posusze mieszkaniowej, lokal jego stał pustkami. Szło tu zatem o jakąś przewyżkę w czynszu, wysuniętą przez żyda, który do swego lokalu sprowadzi może jeszcze jedną rodzinę moźjeszowego wyznania, lub więcej!... Wstydt!

Przedstawienie Pierwszego Objazdowego Teatru Pomorskiego w Nowemmieście

nie zgromadziło i tym razem tej liczby widzów, jaką, radzilibyśmy oglądać przy każdym występie tego znakomitego zespołu. Każdy z tych, co nie byli, tłumaczy swą nieobecność tem, że przedstawienia miewają miejsca w ostatnich dniach miesiąca, kiedy kieszonki urzędników, czy funkcjonariuszy w składach i rzemiosłach świecą pustkami. Jestto prawdą i należy nam wzdychać do tego, aby szanowny zespół zechciał na drugi raz przewrócić turnee jak się mówi „do góry nogami“ I rozpocząć objazd od miast ziemi Lubawskiej Działdowa. Niech — aby sprawiedliwości stało się zadość — miasta, które cieszyły się Teatrem w pierwszych dniach miesiąca okazały swą wytrwałość i wdzięczność dla jak sympatycznych i poświęcających się artystów, stawiając się na spektakl choć takowy wypadnie w ostatnich dniach miesiąca!

Podatek dochodowy.

Ministerstwo Skarbu zarządza, aby pobór państwowego podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę na całym obszarze Rzeczypospolitej był w miesiącu kwietniu 1925 r. dokonywany w dotychczasowym trybie, według skali i przepisów zawartych w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 19 I. 1925 r. L. D. P. O. 165/II, ogłoszonym w nr. 20 Monitora Polskiego z dnia 25. I. 1925 r. Za Ministra Skarbu (—) Czechowicz.

Dyrektor Departamentu.

Doraźna pomoc dla bezrobotnych pracowników umysłowych.

W dniu dzisiejszym minister Sokal podpisał w porozumieniu z ministrem skarbu instrukcję w sprawie doraźnej pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych. Instrukcja ta znacznie rozszerza dotychczasowe podstawy udzielania pomocy pieniężnej dla tej kategorii pracowników, przewidując nadto nietylko udzielanie jak dotychczas pożyczek, lecz i bezwrotnych zasiłków. Bezrobotni umysłowi, którzy nie otrzymali dotychczas pożyczek będą mogli z zachowania kolejności zgłoszeń ubiegać się o nowe.

Rozłożenie na raty opłat dla nabywców gospodarstw.

Ze względu na ciężką sytuację gospodarczą drobnych rolników, a w szczególności nabywców gospodarstw i działek gruntowych, odsprzedawanych przez urzędy ziemskie, ministerstwo reform rolnych upoważniło prezesów okręgowych urzędów ziemskich do rozłożenia na raty i odroczenia terminu opłat, wyznaczonych do 1 sierpnia, a to do czasu uskutecznienia zbiorów, najpóźniej jednak do 15-go grudnia. Upoważnienie powyższe odnosi się również do nabywców osad anulacyjnych, którym już poprzednio przedłożono termin spłaty do lipca br. Oprócz tego ulgowy sposób spłacania zaległych procentów odbywać się ma również ratami.

Pierwsza Pomorska Wystawa Rolnictwa i Przemysłu.

Na przetargach ofert następujące firmy utrzymały się na budowę pawilonów: pawilon poczty — fa. Peikert & Rysiewski, pawilon restauracji — fa. Peikert & Rysiewski, stoiska dla inwentarza żywego 3 firmy Mansfeld, Olkowski & Ullmann, Peikert & Rysiewski. Obecnie ogłoszone zostały z terminem 8 na kwietnia br. przetargi na pawilon przemysłu fabrycznego, pawilon rolnictwa, pawilon morski, dwie estrady dla orkiestry i dwie bramy wejściowe.

W dalszym ciągu zgłoszono zapisy na kapitał gwarancyjny:

Wydział powiatowy Toruń 1.500 zł. Wydział Powiatowy Puck 1.000 zł. Wydział Powiatowy Wąbrzeźno 1.000 zł. Wydział Powiatowy Chełmno 500 zł. Wydział Powiatowy Tuchola 200 zł. Polski Bank Handlowy Poznań 5.000 zł. Jastrzębski & Zagrzejewski Grudziądz 500 zł. Pom. Tow. Ubezpieczeń od ognia Toruń 1.000 zł.

Angielskie konsorcjum wybuduje 5000 mieszkań na polskim wybrzeżu.

Z Gdańska donoszą Angielskie konsorcjum budowlane powzięło myśl wybudowania w Gdańsku około 5.000 mieszkań. Projekt ten jednak rozbił się ze względu na istniejące ustawodawstwo gdańskie, które ogranicza nabywanie nieruchomości. Wobec tego konsorcjum angielskie zamierza jako teren dla swej inicjatywy wziąć pogranicze polsko-gdańskie. Projektowana nowa osada powstać miała między Sopotami a Orłowem i otrzymałaby połączenie kolejowe z Gdańskiem. Anglicy zamierzają rozparcelować przedewszystkiem majątność Kolibki, położoną po obu stronach granicy polsko-gdańskiej.

Jeżeli wspomniany projekt nabrałby form konkretnych, oznaczałoby to ogromne ożywienie wybrzeża polskiego, tembardziej, że Kolibki tworzą piękny zakątek nad polskim morzem.

Straszliwy rodzaj samobójstwa.

Z Zabrze donoszą W sobotę w południe w Zabrze na jednej z głównych ulic starszy robotnik kopalniany Wióra popełnił samobójstwo w ten sposób, że włożył do ust kapslę napełnioną materiałem wybuchowym, następnie zapalił lont i kapsla ta wkrótce eksplodowała i rozewała biednego Wióre na kawałki, tak, że części zwłok Wióry znaleziono w odległości 20 metrów od miejsca, gdzie popełnił samobójstwo.

Przyczyny katastrofy pod Rogowem.

Wiadomość o katastrofie kolejowej pod Rogowem na linii Warszawa—Kraków uzupełnić należy następującymi szczegółami: Komisja śledcza wysłana na miejsce nie zdołała jeszcze ustalić przyczyn katastrofy, prawdopodobnie jednak wykoślenie spowodowała nieuwaga zwrotniczego, który nastawił zwrotnicę na tor boczny, przypuszczając, że zbliża się pociąg towarowy. W ostatniej chwili zwrotniczy spostrzegł swoją pomyłkę, ale było już zapóźno. Parowóz wskutek przeczucia zwrotnicy poszedł na tor boczny, a wagony na tor główny, rezultatem było wykoślenie. Skutki katastrofy były tem większe, że pociąg pospieszny nie zatrzymuje się na stacji w Rogowie, ale mija ją z szybkością 70 klm. na godzinę.

Ostatecznie ustalono, że ofiarą katastrofy padły 3 osoby, 8 jest ciężko rannych, a kilkanaście leży.

Okradzenie Kasy chorych w Sosnowcu.

W Sosnowcu dokonano zuchwałej kradzieży 20.000 złotych należących do Kasy chorych. Z powyższą sumą wysłano do oddziału Banku Handlowego w Sosnowcu woznego Kasy chorych, Ign. Kremblewskiego, który będąc w banku zajęty wykupywaniem protestowanych weksli, zostawił teczkę z pieniędzmi na parapecie okna.

Jakiś nieznaną osobnik skorzystał z okazji, podłożył na jej miejsce swoją teczkę i ulotnił się bez śladu. Wozny po niewczasie poznał swoją stratę. Skradzione 20.000 złotych przeznaczone były na wyrównanie zaległych pensji urzędników Kasy chorych w Sosnowcu.

Krwawy dramat miłosny we Lwowie.

We Lwowie przy ulicy Miodowej 4 rozegrał się krwawy dramat, którego ofiarą padły dwie młode kobiety.

Sprawa przedstawia się następująco. Przy ul. Miodowej 4 mieszka niejaki Flisser, który miał dwie córki na wydaniu. Do jednej z nich Sabiny zalecał się agent handlowy z Warszawy, zamieszkały obecnie we Lwowie, Pinkas Mangot, który pragnął się z Sabina ożenić. Rodzice jednak nie chcieli się na to zgodzić, albowiem Sabina była już zaręczona, a narzeczony jej przebywał w Ameryce.

Krytycznego dnia Mangot ponowił żądania, a gdy mu znów odmówiono, postanowił zastrzelić swą ukochaną.

W tym celu wybił on w nocy szybę w oknie i dostawił się do środka, strzelił dwa razy, na postrach, a potem wpadłszy do drugiego pokoju strzelił do narzeczonej. Z przerażeniem jednak spostrzegł, że omylił się i zabił jej siostrę, która obok leżała na łóżku. Przyłożył więc rewolwer do piersi Sabiny i również ją pozabawił życia.

Na odgłos strzałów nadbiegła rodzina i ubezwładniła zaleńca, który nie miał już pewnie czasu na odebranie sobie życia. Oddano go w ręce policji.

Niezwykły pogrzeb pomordowanych siostr.

We Lwowie odbył się onegdaj niezwykle pogrzeb Sabiny i Adeli Flisser, zamordowanych przez Pinkusa Mangotta, agenta handlowego z Warszawy.

Dwie trumny umieszczono na karawanach, dokoła których kroczyła policja konna i piesza, gdyż napór tłumów był bardzo wielki. Zebrało się bowiem ponad pięć tysięcy osób.

Za karawanami dążyła rodzina, a wśród tych znę-kany ojciec oraz rozpaczający narzeczony Adeli, niejaki Treppich. Za rodziną zaś w doróżce jechała matka zamordowanych dziewcząt, która ustawicznie popadała w omdlenie.

Gdy kondukt pogrzebowy zbliżał się do cmentarza, tłumy publiczności coraz bardziej zwiększały się. Tramwaje były przepełnione do niemożliwości. Ulica Janowska jeszcze nigdy nie była widownią tak wielkiego ruchu kołowego i pieszego, jak właśnie w tej chwili. Miejsca w wozach tramwajowych i doróżkach ludzie zdobywali siłą i pięścią.

Na samym cmentarzu panował ścisk nie do opisanania. Ponury nastrój podniósł fakt zachowania przez

te ortodoksalną rodzinę starego żydowskiego zwyczaju, który nakazuje, że gdy dziewczyna zaręczona umiera, ślub odbywa się na śmiertelnym łożu.

Cóż jednak miał uczynić narzeczony jednej z ofiar strasznego mordu lwowskiego, mianowicie Adeli Flisserówny, skoro śmierć nastąpiła w wypadkach wyjątkowych. Ponieważ jednak musiał zawrzeć t. zw. „czarny ślub”, więc odbył on się na cmentarzu nad grobem.

Trumnę ustawiono nad grobem, a nad nią baldachim, pod którym stanął narzeczony, poczem odbył się cały ceremoniał ślubny narzeczonego z trumną, podczas którego kantor śpiewał modlitwę za zmarłych: „El mole rachmin”. Ceremoniał „czarnego ślubu” Treppicha z trumną w której spoczywały zwłoki Adeli, przedstawiał bardzo wstrząsającą nerwami scenę i nic dziwnego, że Treppich, gdy tylko począł wtórować kantorowi w śpiewaniu modlitwy za umarłych, omdlał i runął na ziemię. W ustach zamary mu słowa. Po tym ceremoniale dopiero spuszczone trumnę z zwłokami Adeli do grobu.

Dział porad prawnych.

Panu C. T. w T. Reszta ceny kupna z kwietnia 1918 r. wraz z 5% z 4 lata, stanowi najwyższą wartość 5000 zł. Jednakże z powodu spadku wartości nieruchomości faktyczna wartość będzie mniejsza, należy zatem ustalić wartość sprzedanego obiektu. Obojętnem jest w którym już ręku grunt się znajduje o ile reszta ceny kupna jest zhipotekowana.

Panu R. O. z N. Za proceder olejowy musi Pan tak samo płacić podatek obrotowy państwowy i komunalny. Co do wysokości, to zależy od obrotu, który Pan zgłosił ewentualnie komisja szacunkowa ustaliła.

Panu N. z N. 1. 4.800.000 mk. z czerwca 1923 zwyczajnej pożyczki (nie hipotecznej) ma wartość 40 zł. Co do procentów to zaległy po 1. 7. 1924 można liczyć jak było umówione po 5% miesięcznie, lecz od 1. 7. 1924 tylko po 2% miesięcznie.

2. 2.000.000 mk. z tego czasu tylko 16 zł 66 gr — a procent tak samo.

Panu Cz. z N. 100 milionów marek z 1 marca 1924, miały wartość 55 zł 55 gr i tyleż dzisiaj przedstawiają.

Panu F. z B. 10.000 mk. długu hipotecznego z roku 1905 z 5% za 2 lata przedstawia wart. 2029 zł 50 gr.

Panu J. B. z W. B. 450 mk. w deputacie z roku 1915, przedstawia wartość 500 zł. Jest to jednak najwyższa suma, stąd może ustalić na mniejszą kwotę wedle dzisiejszej wartości.

Plebankę w Grodzicznie

poczta Montowo

obszar 300 mórg bez mieszkania dla dzierżawcy

wydzierżawi się od 1 lipca br. na lat 12.

Oferty w zamkniętych kopertach z podaniem rocznej gotówki od morgi w zbożu (żyto) oprócz naturalij przyjmuje podpisany proboszcz do dnia 15 kwietnia br., w którym nastąpi otwarcie kopert przez zarząd kościelny.

Wadium 500 zł winno złożyć najpóźniej do 15 kwietnia. Warunki dzierżawy i przetargu przejrzeć można w tutejszej plebanji.

Grodziczno, dnia 27 marca 1925 r.

Ks. Jankowski, proboszcz.

3000 do 4000 zł

poszukuje pożyczki na jeden rok z wysokim procentem na nową budowlę i powiększenia przedsiębiorstwa. — Łaskawe oferty proszę złożyć do ekspedycji „Drwęca” pod Nr. K. 150.

**Wapno
Cement
Papę dachową
Smolę
Lepnik**

posiada na składzie

**Stowarzyszenie
Rolniczo-Handlowe
w Nowemmieście.**

Ceny konkurencyjne - Ceny konkurencyjne

Swój do swego!

Łosoś wędzony

Łosoś naturalny

(w puszkach)

Węgorz wędzony

(w puszkach)

Sildo Filot

Kiperety

Sprotki w oliwie

Bristlingi w bulionie

Minogi

(w sosie pomidorowym)

Sardynki

„ francuskie

„ portugalskie

(w sosie pomidorowym)

Śledzie

opiekane

zawijane

Filet

Bismarki

(w sosie pomidorowym)

Anchowie

Majonosa

Kaparki

Vanilia w strączkach

Sery

szwajcarski

tylżycki

romadeur

limburger

Fromage de Brie

harcer

Fromage de Dessert

Figi, Daktyle,

Gruszki, Brzoskwinie,

Aprikozy, Malagi,

Śliwki, Pomarańcze

i t. p. poleca

J. Górski.

Nowemiasto, telefon 33.

ul. Kazimierza 2.

Poszukuje od zaraz

deputatnika

ze zaciągami do koni.

Pasterza

który obejmie dojenie.

Regel, Kurzętnik.

Pocztówki

poleca

„DRWECA”

Nowemiasto.

Radio Radio

Szan. Radioamatorom

podajemy niniejszem do łaskawej wiadomości, że będąc w posiadaniu zezwolenia na handel Radioaparatami

przyjmujemy zamówienia na kompletne aparaty

oraz części do tychże, oddając takowe w cenach oryginalnych

„Drwęca” Drukarnia i Księgarnia

Sp. z o. p.

Radio Radio

Zgubiono książeczkę wojskową wraz z kartą mobilizacyjną na nazwisko Franciszek Mroczynski z dnia 1. kwietnia unieważniam takową

Franciszek Mroczynski, Młyn par. Wonna p. lubawski.

Kto chce

korzystnie sprzedać jakikolwiek interes, gospodarstwo, rolę lub domostwo niech ogłasza w „Drwęcy”

SÓL

potasową

42 proc. stnasfurtską

— na kredyt wekslowy długoterminowy —

poleca

Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe w Nowemmieście.

Dziś o godzinie 4-tej zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy mąż, nasz drogi ojciec, brat, teść i dziadek

ś. p.

Hipolit Rogacki

w 71 roku życia.

O czym donoszą w ciężkim smutku pogrążeni

żona i rodzina.

Nowemiasto, dnia 28 marca 1925 r.

Ekspozycja w wtorek 31 marca o godz. 6-tej, pogrzeb w środę o godz. 9-tej rano.

W sobotę, dnia 28 bm. zmarł, zaopatrzony Sakramentami św.

członek dozoru kościelnego

Hipolit Rogacki

należał On przez 35 lat do zarządu korporacji kościelnej odznaczał się prawdziwością i szczerością charakteru, głęboką Swoją religijnością był On wzorem dla parafji.

Jego pamięć będzie nam świętą!

Nowemiasto, dnia 29. marca 25 r.

Ks. C. Pape, proboszcz.

Dnia 26-go 3. br. zginął śmiercią tragiczną lotnika nasz ulubiony i ukochany kolega i były członek naszego koła

ś. p.

Walenty Marchlewski

podporucznik z 3. p. lotniczego, kawaler orderu wirtuti militari i Krzyża Walecznych.

Cześć Jego pamięci!

Koło oficerów rezerwy na powiat Lubawski.

Nadleśn. Państw. Kostkowo

pow. Lubawa,

urządza w miesiącu kwietniu rb. następujące

licytacje

na drewno użytkowe i opałowe:

dnia 3 kwietnia w Jegli (oberża p. Karbowskiemu z rewirów Kostkowo i Olszewo.

dnia 15 kwietnia w Kiełpinach (oberża p. Chachulskiej) z rewirów Słup, Płońska i Kiełpiny. W rew. Kiełpiny większe ilości drewna użytkowego III i IV. kl sosny i świerku.

dnia 22 kwietnia w Lubawie (Hotel Polski), z rewirów Gierłoż, Tylice i Napromek.

Początek wszystkich licytacji o 9-tej rano. Handlarze wykluczeni. Płacić natychmiast na licytacji.

Nadleśniczy państw.

Farmark

w Lubawie, na bydło i konie

odbędzie się

w **środe, 1 kwietnia 1925r.**

Magistrat.

Jeszcze można zamówić w naszych ekspedycjach

„SŁOWO POMORSKIE”

na miesiąc kwiecień lub na cały drugi kwartał

Prenumerata miesięczna kwartalna przy odbiorze 2.20 6.60 z odnośnikiem w dom . . 2.40 7.20

Ekspedycja „Drwęcy”

Nowemiasto Rynek 4 Lubawa ul. Gdańska 3
Telefon 8 Telefon 73

Jeszcze można zamówić na miesiąc kwiecień

TYGODNIK ILLUSTROWANY

cena 7 zł.

cena 7 zł.

oraz na II kwartał

BIBLIOTEKĘ DZIEŁ WYBOROWYCH

w opr. płóc. 24,— zł na cały kwartał.

„DRWĘCA”

Drukarnia i Księgarnia Sp. z o. p.

Tartak Grodziczno,

przy stacji kolei Montowo, pow. lubawski, (Pom) tor kolei Działdowo, Niem. Iława sprzedaje codziennie na placu tartaku niżej wyszczególniony materiał farby za gotówkę:

60 cbm. szalówki sosnowej 20 do 23 m/m od 150 do 3 mtr. długości	28 00 zł za cbm.
80 cbm. szalówki sosnowej 20 do 25 m m grubości od 3 do 7 mtr długości po	32 00 zł za cbm.
25 cbm. kantówki 10/10 10/12 i 12/13 przeciętnej długości 5 mtr. po	35 00 zł za cbm.
138 cbm. desek nieobrzynanych sosnowych od: jemkowe 20 przeciętnej długości 5.50 mtr. po	40 00 zł za cbm.
100 cbm. desek środkowych desek słolarskich 20 m/m po	36 00 zł za cbm.
100 cbm. desek ciesielski czubkowych 20 m/m po	34 00 zł za cbm.

wyżej wykazany materiał pochodzi starcia 1923/23 i jest zupełnie zdrowy i suchy.

Zarząd tartaku,
Grząblewicz.

Franc. Szczepański

mistrz siodlarski
Nowemiasto-Pomorze
ul Środkowa nr 4

przyjmuje wszelkie prace wchodzące w zakres siodlarni jak wyścielenie kanap, wozów, powozów Sporządza uprzęż wyjazdową, roboczą itp. w domu i poza domem. Proszę o poparcie mego przedsiębiorstwa.

OBELGE

rzucaną na p. Marchlewicza strażnika z Gutowa
odwołuje
i przepraszam
Juljanna Jarzabek,
Gutowo.

Jarzyнки

konserwowane w puszkach
Szparagi tamane prima
Groszek zielony ekstra
Groszek zielony średni
Fasola młoda krajana g. I.
Młoda karotka
Jarzynka mieszana prima.
Kalafior
Pomidory purśc.

Kompoty

w cukrze i occie w puszkach
Ananas
Morele cały owoc
Mirabelki
Brzoskwinie
Renklody
Węgierki
Czereśnie
Grzyby
Sok malinowy w but.
Sok wiśniowy w but.

Konfitury

Konfitury z jeryn z m. lin z wiśni z porzeczek z sliwek z truskawek,

Przyprawy

do zup
Magi płynny w but i luźno
Magi'ego kostki bulonowe
Magi'ego zupy w paczkach

Kawy

surowe
Kawy palone,

Parówki

Heinego w puszkach
Schmidtta Bockwurst w puszkach
Schmidtta delikat. wieprzowa noga bez kości w puszkach
Schmidtta delikat. wieprzowe mięso w puszkach

Mąkę amerykańską ff.
peleca

Stanisław Rost
Nowemiasto, Rynek 23.